

LAGRÅDET

Utdrag ur protokoll vid sammanträde 2014-01-31

Närvarande: F.d. justitieråden Torgny Håstad och Sten Heckscher samt justitierådet Göran Lambertz.

Kompletterande bestämmelser till EU-förordningen om sprängämnesprekursorer

Enligt en lagrådsremiss den 16 januari 2014 (Försvarsdepartementet) har regeringen beslutat inhämta Lagrådets yttrande över förslag till

1. lag om sprängämnesprekursorer,
2. lag om ändring i lagen (1996:701) om Tullverkets befogenheter vid Sveriges gräns mot annat land inom Europeiska unionen.

Förslagen har inför Lagrådet föredragits av rättssakkunniga Emma Sjöberg.

Förslagen föranleder följande yttrande av Lagrådet:

Förslaget till lag om sprängämnesprekursorer

12 §

I författningskommentaren uttalas (s. 66 ö) att straffansvaret när det gäller en ekonomisk aktörs handlande avser ”den som rent faktiskt tillhandahåller ämnet eller blandningen till en enskild person, t.ex. en anställd i en butik”. Uttalandet ger intrycket att den som har fattat beslut om att ämnet eller blandningen ska tillhandahållas går fri från ansvar, medan den som står i butiken alltid straffas. Detta står inte i överensstämmelse med vad som i allmänhet gäller om fördelningen av straffrättsligt ansvar i företag. Uttalandet bör justeras.

14 §

Som ett exempel på gärningar som enligt första stycket i paragrafen är att betrakta som ringa nämns i författningskommentaren (s. 67 ö) att en person innehar en tillståndspliktig sprängämnesprekursor ”under endast en mycket kort tid”. Att det rör sig om kort tid torde emellertid inte alltid vara avgörande. Om exempelvis någons innehav har haft avgörande betydelse för att en hantering av ämnet sammantaget har inneburit en mycket stor risk, bör innehavet knappast ses som ett ringa fall även om det har varit helt kortvarigt. Uttalandet bör strykas eller modifieras.

17 §

Bestämmelsen avser överklagande av olika typer av beslut. Dels tillståndsmyndighetens, dvs. MSB, beslut om t.ex. att vägra tillstånd som ska överklagas som förvaltningsbesvär till förvaltningsrätten. Dels tillsynsmyndighetens, dvs. kommunens, beslut enligt den nu aktuella lagen om t.ex. föreläggande som ska överklagas som för-

valtningsbesvär till länsstyrelsen och därifrån till allmän förvaltningsdomstol. Men dessutom framgår av kommunallagen att kommunens beslut (i fullmäktige) om att avgifter ska tas ut för tillsynen överklagas som kommunalbesvär till förvaltningsrätten (se s. 53 ö). Författningskommentaren bör utvecklas så att dessa skilda situationer framgår tydligt.

18 §

Ett beslut om återkallelse av ett tillstånd gäller enligt paragrafen omedelbart om inget annat anges i beslutet. Det innebär att den som innehar sprängämnesprekursorer kommer att direkt efter återkallelsebeslutet göra sig skyldig till brott enligt 12 §. Om brottet är ringa ska det dock enligt 14 § inte dömas till ansvar. Frågan uppkommer hur snabbt den som har förlorat sitt tillstånd måste göra sig av med prekursorerna för att undgå att dömas till ansvar, och om det därvid spelar någon roll att beslutet överklagas. Det kan finnas anledning att ta upp denna fråga i författningskommentaren.

Förslaget till lag om ändring i lagen (1996:701) om Tullverkets befogenheter vid Sveriges gräns mot ett annat land inom Europeiska unionen

Lagrådet lämnar förslaget utan erinran.